

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 660.— Negyed évre K 170.—
Fél évre „ 340.— Egy hóra „ 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

Nemzetközi szerződés a Habsburgok magyarországi trónfoglalása ellen

A csehek csültörtökön megkezdik a leszerelést — Portugália beleegyezett a királyi pár madeirai tartózkodásába

Bécs, nov. 8. A Cesko Slovo jelenti: A nagyentente kikényszerítette Magyarországtól annak a követelésnek elfogadását, hogy Magyarország határozott nyilatkozatot tegyen a nagy- és kisentente, melyben leszögezi, hogy a Habsburgokat sohasem fogják magyar királynak megválasztani. Ilyenformán a trónfosztási törvényt egy nemzetközi szerződés fogja kiegészíteni, amely kötelező lesz valamennyi érdekelt államra.

A lap véleménye szerint jó volna, ha ezt a nemzetközi szerződést legalább a magyar parlament és a kisentente parlamentjei ratifikálnák, hogy ilyen módon kiegészítő része legyen a trianoni békeszerződésnek. Ezzel a Habsburg-kérdést valóban véglegesen elintéznék.

A magyar kormány válasza

Budapest, nov. 8. A nagy entente Magyarországgal szemben tanúsított legutóbbi intézkedéseire vonatkozólag a MTI munkatársa a következő információt kapta illetékes helyen:

— A Habsburg-ház trónvesztésére vonatkozólag a kis entente csakugyan bizonyos követelésekkel lépett fel, amelyek szerint a Habsburg-ház detronizációjával a család tagjai közül Magyarországon királlyá senkit se lehessen választani. A kis entente eme követeléséhez a nagy entente is hozzájárult és ebben az irányban már az elmúlt hét szombatján megtette a nagy entente a külügyi kormánytól a szükséges lépéseket. *A magyar kormány elvileg nem zárkózik el ezen kívánság elől, csupán formailag merülnek fel nehézségek, amennyiben a Habsburg-ház trónörökösödéséről szóló törvényjavaslat már törvényerőre emelkedett. A magyar kormány egy megoldást ajánlott, amelyet az entente megbízottjaival is közölt, amely szerint a magyar kormány kormánynyilatkozattal magyarázatot fűzne a törvényjavaslathoz, amelyben kifejti, a nagy entente követeléseiben foglaltakat, t. i. azt, hogy a Habsburg-család tagjai Magyarországon többé királlyá nem választathatók.*

Haller a helyzetről

A kis entente újabb követelése, illetve jegyzéke dolgában a kormány mint ismeretes diplomá-

ciai tárgyalást folytat, amely előreláthatólag e hét végére befejezést nyer. Erre vonatkozólag Haller István a következőket mondotta:

— Mi már a vitában jeleztük és eleve tiltakoztunk is, hogy a veszedelmes étvágyat kapott kis entente új lépéssel fogja tetézni eddigi nyugtalan erőszakoskodásait. Ami előre volt látható, tényleg bekövetkezett, de azt hiszem, hogy a nagy entente végére megsokalja ezt az örökös sarkalást.

Bukarest elégedett

Bukarest, nov. 8. (Orient Radio.) Itteni politikai körökben nagy meglepéssel fogadták azt a hírt, hogy a szövetséges hatalmak ki akarják rekeszteni a Habsburgokat a magyar trónra való megválasztás lehetőségéből is. Bukarestben nem tesznek különbséget az egyes Habsburgok között és nem mennek bele abba a játékba, hogy az egyik ajtón kitegyék, a másikon pedig behozzák őket.

Werkmann százados a királypucsról

Páris, nov. 8. A *Petite Journal* kiküldött tudósítója *Hartenstein*-ban járva, beszélgetett *Werkmann* kapitánnyal, *Károly* király bizalmi emberével, aki biztosította őt arról, hogy abból a kisértebből, amely most megosztotta a száműzetést a királlyal, senkisémet volt beavatva a puccs tervébe. *Werkmann* kijelentése szerint a királycsínyt nélkül kényszerítette elő *Andrássy Gyula gróf*, *Rakovszky István*, *Graz Gusztáv* és ugyanők voltak azok, akik a királyt a magyar nép nevében hazahívták. De mi hogyan csinálhattunk volna valamit — mondta továbbá *Werkmann* — itt távol a mi hazánktól, ahol olyan szigorú felügyelet alatt álltunk. Becsületszavamat adtam a svájci kormánynak, hogy nem tudtam semmit a dologról. Ön előtt is megismételtem ezt.

Lehár ezredes Münchenben?

Bécs, nov. 8. A *Neue Freie Presse* jelenti Münchenből: *Lehár* ezredes bécsi hírek szerint Prágán keresztül Münchenbe mehetett, itteni hivatalos körökben azonban mit sem tudnak arról, hogy *Lehár* ezredes Münchenben tartózkodnék.

Portugália hozzájárult a királyi pár madeirai tartózkodásához

Konstantinápoly, nov. 8. A *Cardiff* cirkáló, fedélzetén *Károly* királlyal és *Zita* királynéval, Konstantinápolyba érkezett és azonnal tovább utazott Gibraltárra.

London, nov. 8. A portugál kormány hozzájárult ahhoz, hogy *Károly* királynak és feleségének Madeirán legyen tartózkodási helyük. A királyi pár a nemzet törvényeinek van alávetve. A

kormány egyik képviselője már döntött a királyi pár inuchali lakóhelye tárgyában.

A cseh hadsereg megkezdte a leszerelést

Prága, nov. 8. A köztársaság elnöke ma, november 10-iki kelettel elrendelte a hadsereg demobilizációját. A hadvezetőségnek az a szándéka, hogy a demobilizálást november vége előtt teljesen végrehajtsa. A köztársaság elnöke ebből az alkalmából hadseregpárancsot adott

ki, amelyben meglepődését fejezte ki afelett, hogy a hadsereget ilyen rövid idő alatt harc-készé tették és azt állítja, hogy a fegyveres erők gyors összehívása döntő befolyást gyakorolt az események kedvező fejlődésére.

A jövő héten összehívják a Házat

Budapest, nov. 8. A politika berkeiben teljes szélescsend uralkodik, a pártok egészen elnéptelenedtek, csak véletlenül jön fel egy-egy képviselő. A kormány minden figyelmét a külpolitikai kérdések tartják lekötve s így nem marad ideje arra, hogy a belpolitika meglehetősen akut problémáival foglalkozzék. A külpolitikai bonyodalmakkal kapcsolatban különböző híresztelések keltek szárnyra, azonban ezeknek nincsen semmi alapjuk és a külpolitikai helyzet tisztázása jól halad előre. Még nem érkezett meg az entente viszonyválasza a magyar kormány válaszára, melyet a nagyköveti tanács felszólítására adott, amelyben tudvalevően a Habsburg-család tagjainak kizárását követelte a magyar trónról.

Tegnap híre terjedt, hogy a kormány hétfőre tervezi a nemzetgyűlés megnyitását, de félhivatalosan cáfolni próbálták ennek az értesülésnek a hitelességét. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy a kormány valóban foglalkozik a nemzetgyűlés összehívásának gondolatával és az eddigi jelekből ítélve

a parlament összehívása a jövő hét első napjaiban elkerülhetetlenné válik

A pártkörökben semmit sem tudnak a kormány terveiről és azokról a tanácskozásokról, melyek a kulisszák mögött folynak.

Az egységes párt megalakításának esélyeit illetőleg sem me-

riült fel novum a mai nap folyamán, csupán

a nemzetgyűlés feloszlata-sának

kérdése tartja izgalomban a mandátumért aggódó honatyákat és az egységes párt megalkotására irányuló mozgalmak is csak ebből a szempontból érdeklődnek a kormányt támogató pártok tagjait. *A képviselők ugyanis a legkomolyabban veszik a miniszterelnök idevonatkozó kijelentéseit és tisztában vannak azzal, hogy Bethlen ebben a kérdésben nem ismer tréfát.* Nem kételkednek abban, hogy ha az egységes párt tervét kudarc éri, akkor Bethlen pillanatig sem fog habozni, hogy a nemzet döntését kikérje.

A kisczardapártban egyébként meglehetősen nyugalommal néznek a jövőbe és különösen a *Nagyatádi-frakció* hangoztatja, hogy az új választások csak kedvező hatással lehetnek a pártra. Tisztában vannak ugyan azzal, hogy ebben az esetben

Bethlen a választójogot erősen megszüikitené,

azonban rámutatnak arra, hogy a választói jogosultságot annyira megszüikíteni, hogy a kisczardapárt ne kedvezne, a mai körülmények között lehetetlen.

A baranyai pótválasztások

Budapest, nov. 8. A baranyai kerületben vasárnap, november 13-án lesznek a pótvá-

lasztások. A pótválasztások megejtése után lemond mandátumáról az az öt képviselő is, a kiknek kerületei eddig csonkák voltak. Ezek a kerületek a baranyai területek felszabadulásával kiegészültek.

Telikabát szövetek Feldheim Dezsőnél (Frohner ház)

Futó Zoltán meghalt

Az egész magyar református egyház köreiből mély részvételt keltett az a hír, hogy Futó Zoltán szentesi lelkész, a békésháti egyházmegye esperese, ma délelőtt váratlanul elhunyt.

Futó Zoltán a magyar református egyház legkiválóbb lelkészei közé tartozott. Mint esperes ő szervezte meg a békésháti egyházmegye missziói egyházait, amelyekben a szörvényosan lakó magyar református híveket önálló egyházakban tömörítette, így gátat vetve a sváb, szerb, cseh, román beolvasztásnak. E nemzeti és egyházi szempontból egyaránt megmérhetetlen fontosságú működésén kívül az egyházi irodalom terén is nagy munkásságot fejtett ki. Beszédei, imái, magyaros és irodalmi színvonalon álló műfordításai az egyházi irodalom tanulmányozói előtt elismertté tették nevét.

Halálával nemcsak a szentesi egyházat, de a magyar protestantizmust is súlyos veszteség érte. Temetése pénteken lesz, a mikor Baltazár Dezső dr. püspök is kiutazik Szentésre, hogy maga végezze el a gyászszertartást a békésháti egyházmegye nagyhírű esperese felett.

20.000 dolláros fizetési képtelenség a budapesti tőzden

Budapesti tudósítónk jelenti: A mai tőzsdényítés előtt a fekete táblán hirdetésben jelent meg, a melyben felszólítják Darvas József hitelezőit, hogy követeléseiket jelentsék be.

Darvas József tőzsdeügynök, aki a valutapiacra főleg dollárban dolgozott, ma nem jelent meg a tőzsdén és ezért a valutapiacra egyelőre megakadt a dollár-üzlet. Darvas a rendőrségen járt, ahova azért idézték be, mert a főkapitányságon, Kiss István rendőrtanácsosnál, egy Hegedűs nevű ügyfele feljelentést tett ellene sikasztás miatt. Hegedűs előadta a rendőrségen, hogy pár nappal ezelőtt átadott Darvasnak 5000 dollárt és Darvas ezzel az összeggel nem tud elszámolni. A feljelentés alapján beidézték Darvas, aki igyekezett bizonyítani, hogy nem követett el sikasztást; előadta, hogy az 5000 dollárt tényleg átvette, ebből 2000-et visszafizetett, a többire pedig kellő fedezetet adott, sőt ma délelőtt az egész összeget ki is utalta. A detektívek előtt megejtett számítások szerint legfeljebb 600.000 korona lehet Hegedűs kára. A rendőrtanácsos a tőzsdébizományos ki-

hallgatásának befejezése után megállapította, hogy Darvas a Hegedűs-féle ügyből kifolyólag nem terheli büncselekmény, a mennyiben egyszerű tőzsdei elszámolási ügyről van szó és ezért elrendelte Darvas azonnali szabadon bocsátását.

Darvas József a valutapiacnak ismert alakja volt, aki mértéketlen dollár-kontremínáció következtében lett fizetési képtelen. Hivatalos megállapítás szerint a fizetési képtelenség összege 20.000 dollár, amely körülbelül tíz hitelező között oszlik meg. Legnagyobb összeggel a Grósz Imre

cég van érdekelve. A bankok hajlandónak nyilatkoztak méltányos áron, a napi áron alul, de a piacon kívül 14.000 dollárt rendelkezésére bocsátani, úgy, hogy a nagyobb veszteség elkerülhető lesz. Piacon kívül szerzi be a többi 6000 dollárt is, így tehát a valuta- és devizapiacra egyáltalában nem lesz érezhető a fizetési képtelenség.

A bankok és a hitelezők azonban ezzel a mentő akciójukkal nem tekintik lezártnak az aktákat, hanem követelik a tőzsdétanácstól, hogy utasítsa ki örök időkre Darvas a tőzsdéről.

A szerbek elfoglalták Albánia északi partvidékét

Róma, nov. 8. A lapok azt jelentik Durazzóból, hogy a szerbek heves küzdelem után előrenyomultak és már 40 kilométerre vannak Tiranától. A mirditák egész területét, valamint Giovanni Di Meduát megszállták. Alessio sorsa bizonytalan. Skutarj el van vágva.

Róma, nov. 8. (Szikratávirat.) A szerb csapatok előnyomulásuk során elfoglalták Alessio, Giovanni Di Meduát és más helységeket.

Páris, nov. 8. (Szikratávirat.)

A nagykövetség tanácsa az albán határkérdés megvizsgálása során elhatározta, hogy határokul az 1913-ban megállapítottakat állapítja meg, kivéve azt a határ-részt, amelyet Jugoszlávia javára kiigazított. Olaszországnak Saseno városához való jogát a nagykövetség tanácsa elismerte.

Róma, nov. 8. Megerősítik azt a hírt, hogy az olasz kormány az entente többi államainál azon fáradozik, hogy a szerb kormánytól közös lépésre válkozzanak Albánia érdekében.

Reinheimer Rezsőt kiadták az oroszoknak

Rubin Farkas gyilkosa a kommunista foglyoszállítmányban

Az Oroszországban visszatartott magyar tiszték első transzportját Oroszországnak cserében kiadott kommunisták névsorában — mint a hivatalos listán látjuk — nem az első helyen, de a szabadságvesztésbüntetés tartamát tekintve egészen a rangsor elején egy sokat emlegetett debreceni név áll: Reinheimer Rezső. Neve után zárjelben: *életfogytiglan*. Reinheimer Rezső, a debreceni terrorvezér, aki kíméletlen kegyetlenséggel gyilkolta le a debreceni kommun utolsó napjaiban Rubin Farkas gyár-igazgatót, ime tehát kiadott Oroszországnak és ottani elvtársai egyenes kívánságára — ugyancsak a hivatalos jelentésből látható — már *utban van a vörös állam felé*.

Az egész dologban csak egy a feltűnő: Reinheimer Rezső, aki ügyének a debreceni törvényszéken tartott főtárgyalásán régi, meggyőződéses antiszemita vallotta magát és aki a legna-

gyobb utálattal beszélt a kommunizmusról — hogy fogadhatta most el a kommun kiszabadító kezét? Reinheimer itt kijelentette, hogy a *kommünt ő tulajdonképpen csak arra használta fel, hogy üldözhesse a zsidókat*. Eltávolított a Mezőgazdasági gépgyárból minden zsidót, végül pedig megölte Rubin Farkast, bár igazában távolállott a proletárdiktatúrától és véres eszközeitől. Miután pedig a törvényszék *életfogytiglani fegyházra ítélte*, az ágostai evangélikus vallásról a római katolikus hitre tért át a börtönben.

Mikor azonban Oroszország kikérte — úgy látszik — szint vallott Reinheimer. Mig a főtárgyaláson előterjesztett védekezésében — Ferenczy Tibor dr. kir. ügyész szavai szerint — „a keresztény kurzusra támaszkodott”, most visszament Oroszországba, a szenvedések és a zsarnokság és a vér hazájába, a hol azonban a „keresztény kur-

zusra támaszkodó”, a katholizált Reinheimer bizonyára nem fog szenvedni, hanem zsarnokoskodni azok felett és vért ontani azoknak, akik ellen a gyilkosságig menő harcot viselt Magyarországon: a polgári osztály ellen.

A második transzport

Budapest, nov. 8. A második magyar hadifogoly transzportmánya — 375 fős — a lett kormány távirata szerint folyó hó 7-én vagy 8-án hagyja el Oroszországot. A kommunista ellenszállítmány ma vagy holnap indul.

Képek, szobrok

* *

A háború és a követő idők a művészi produktumok elbírálása terén óvatosságra szoktattak. Hiszen tény, hogy a művészi termelésre legalkalmasabb napokban megközelítőleg sem volt tapasztalható olyan bő termés „művészekben” és „művészi alkotásokban”, mint ezekben a nehéz napokban, viszont igazán művészi érték már nagyon régen volt olyan kevés, mint épen mostanában. Vidéken ez az óvatosság ezer és egy szempontból még indokoltabb. Annál nagyobb, igazabb és teljesebb azonban az öröm, ha épen mostanában és — vidéken igaz művészi érték jelentkezik és követel megkülönböztetett elbánást.

A városi háza közgyűlési termében ma nyílt meg Dienes János képképző kiállítása a művész újabb képeiből. Aki egy évvel ezelőtt Dienes legutóbbi kiállítását látták és gyönyörködtek azokban a kivételes értékekben, amelyek az erős művészegyéniség már akkor is produkált, azok is bizonyos örömdetes meglepetéssel, az igazi szép keltette nagy belső örömmel kell hogy tudomásul vegyék egy művész önmagára találásának ritka és drága megnyilatkozását. Az elmúlt évi kiállításnak csaknem minden darabján természetesen eluralkodott a szobába zárt piktór akadémikus modora, csak Karay Sándor nagy portréja hirdette, (a portrét nem befolyásolja a műteremhez kötöttség), hogy Dienes más, mint amilyenek mult évi képei mutatják. Azóta a művész felszabadult a műterem korlátaiból, birtokába vehette a természetet, átjártshatta lelkén a legtokéletesebb művészi alkotást, a természet halhatatlan színi-fonniáját és ma megnyílt kiállításán a felszabadult és öntudatos lett művészi egyéniség olyan alkotásaival lép meg, amelyek egy csapásra a nagyok közzé emelik alkotójukat.

Alig van a kiállítás képei közt olyan, amelyet címszerűen föl ne kellene sorolni, de a sok érték közül is kiemelkedik egy sor kép mint olyan, amely a tárlatok sorozata ellenére is sűrű művészi életünkben esemény, élmény, szenzáció. *Bárny felhők és Tavasz felhők* című képeinek csodálatosan mély kék ege a könnyed felhők röpké rebbenésével; *Ősz a nagyerdőn*, *Jegenyék a víz partján*, *Nyárták ősze*, *Őszi munka*, — élő és éltető színek, merészen mély árnyékok friss, levegős, bátor kompozíciói; *Csolnák-zók*, *Strand*, *Kisvárosi piac* — erős kompozíciók, merész színjáték, nagy kifejező erő; két portré annak igazolására, hogy a portréfestő Dienes sem vesztett erejéből, jellemző készségéből; egy fenomenális *csendélet* hegedűvel és egy terrakotta figurával, egy másik *interieur*, amelynek mélyéből élő színekkel világol a karosszékre borított kék-piros nagykendő, egy harmadik *csendélet* almákkal és birsalmákkal, amelyek szinte gyümölcsillatot is árasztanak; *Régi butorok*, talán az egyetlen kép, amely még az akadémikus modorra emlékeztet; több kitűnő rajz, Dienes nagy erősségei! És végig minden kép valósággal ünneplő alkotóját, aki velük és általuk ki-formálta önmagát és a magyar festészetnek nagyon értékes és nagyon megbecsülendő tényezőjévé lett.

A képképző kiállítás keretében bemutatja Fildy Richard szobrászművész is néhány debreceni mellszobrát, több sir-emlék-tervezetét és szoborkompozíció-

SALAMANDER-CIPŐK

PIAC-UTCA 22. SZÁM ALATT

A folytonos áremelkedések dacára
Női box fűzős rámás, 900 kor.
varrott . . . . .
Férfi box rámás, 1080 kor.
varrott . . . . .
árban még kapható.

TELEFON
10-40. SZÁM.

Vételkényszer nélkül

mindenki saját érdekében tekintse meg

FELDHEIM DEZSŐ

minden igényt kielégítő posztógyári lerakatát
Piac-utca 67. - (Frohner-ház)

Raktára: Bel- és külföldi gyártmányu téli kabát, felöltő, öltöny és eszimanadrág-szövetek, női kosztümkelmék és szabókellékek Eladás nagyban és kicsinyben!!

inak fényképeit. A siremlék-tervezetek rendkívül izlések, hangulatot keltők, kifejezők és imponálóak, a mellszobrok minden bizonnyal sok megrendelőt fognak szerezni Füredynek, mert a bemutatott mellszobrok igazi szoborportrék, amelyek a hasonlóságon kívül jellemzők, befelé mutató tükrök is, mintázásuk pedig finom, könnyed és tökéletes.

A kettős kiállítás ma nyílt meg és már ma is oly sokan keresték fel, hogy ebből ítélve az őszi szezon eseményének ígérkezik, amit teljes mértékben meg is érdemel.

Naponként Iriss virstii
PANETH szalámlyár
terakatában

Keletgalicia és a Felvidék

Bécs, nov. 8. A Neue Freie Presse jelenti Prágából: Skirmunt lengyel külügyminiszter ma délelőtt Prágából hazautazott Varsóba. Prágai tartózkodásának célját elérte, tegnap aláírták a cseh-lengyel politikai egyezményt.

Ennek az egyezménynek benünket, magyarokat érdeklő pontja úgy szól, hogy Csehország Keletgaliciára, Lengyelország pedig a magyar Felvidékre vonatkozólag kijelentette érdekességét.

A német márka összeomlása

Páris, nov. 8. A Liberté közli Bainville cikkét a német márka összeomlásáról. A cikk szerint Németország erre az összeomlásra való tekintettel kedvezményeket igyekezett elérni a szövetségeseknél. A francia közönség el lehet készülve arra a politikára, amely nemcsak a versaillesi szerződésnek, hanem a londoni ultimátumnak is revízióját vonhatja maga után. Hogyan építse fel ismét Franciaország a maga romjait, ha azok a milliárdok, amelyekkel tartoznak neki, szétfolyóznak a levegőbe?

„Át kell vizsgálni a békeszerződéseket“

Bécs, nov. 8. A Mittags-Journal-nak jelentik Luganoból: Nitti volt olasz miniszterelnök Európa béke nélkül című napra megjelent könyvében a népszövetséget az erőszak kifejezőjének mondja. Ha a békét fenn akarják tartani, akkor az ezelőtti ellenséges államoknak is meg kell engedni, hogy belépjenek a népszövetségbe, a békeszerződéseket pedig feltétlenül át kell vizsgálni.

FELDHEIM és WEISZ

olesó és jó szövetek
kizárólagos raktára

PIACZ-UTCA 73. SZ.

Az őszi idényre legelőnyösebben az ARANY-BIKA divatházban

szerezheti be ruházati szükegleteit.
Női ruhaszövetek, angol férfi szövetek, selymek és bársonyok, zefírek és vásznak, kötött-és trikóárúk, fehérneműek nagy választékban érkeztek. Mindenkinek érdeke ruhárukat megtekinteni. Vételkényszer nincs.

Revolveres incidens gazdasági akadémiai hallgatók között

A debreceni gazdasági akadémián két tanéven át tartott kurzus immár örökre letűntnek hitt szomorú emlékei, sajnos, nem multak el nyomtalanul. A nagynehezen helyreállt béke és nyugalom komoly tanuláshoz szentelt napjait ma délután súlyos incidens zavarta meg, amely az elmúlt idők receptje szerint indult, de ezáltal nem merült ki egyszerű verekedésben. *Revolver lövések is elcsattantak és egy hallgató meg is sebesült. Három zsidó hallgatót támadt meg az akadémiai hallgatók egy csoportja és a megtámadottak egyikének revolverétől egy támadó megsebesült.*

Az eléggé nem sajnálható incidensről az alábbi tudósításunk számol be:

Az államrendőrség központi ügyeletére ma este 10 órakor tépett, sáros ruhában, ütésektől összetört arccal állított be a pallagi gazdasági akadémia egy hallgatója. Elmondta a központi ügyeleten, hogy gyalog jött a gazdasági akadémiáról, ahol vizsgát tenni volt három társával együtt, amikor a hajduházi országon, pár kilométernyire az akadémiától, 30–36 botokkal, husángokkal felszerelt fiatalember támadta meg őket. A sötétben nem láthatták támadók arcát és alig védekezhetek a váratlan és hangtalan megtámadás ellen. Támadók ugyanis teljes csöndben estek nekik. A megtámadott gazdasági akadémikusok egyike revolvert rántott és kétszer a támadók tömegébe lőtt. A következő pillanatban azonban kiütötték kezéből a fegyvert és az ütések gyors egymásutánban zuhantak le rá és társaira. A támadók a sötétben csöndben verekedtek és ott ütötték a megtámadottakat, ahol érték.

Természetes, hogy az ütések alatt — 30 ember ütése alatt — mind a három akadémikus összerogyott. Az egyiknek, aki a rendőrségen panasztételre jelentkezett, sikerült az árokba esuszva, sárosan, véresen kimegyenie a támadók kezei közül. Árkon-bokron át vánszorgott a város felé és a rendőrségre érve kérte, hogy a rendőrség keresse fel két társát, akik a támadók kezei között maradtak.

A rendőrségen a gazdasági akadémiai hallgatót a csendőrségre utasították, tekintve hogy a támadás a városon kívül történt, ahol az eljárásra a csendőrség illetékes. A csendőrségen aztán megtette panaszát a megmenekült akadémikus. A csendőrség a két akadémiai hallgató felderítésére, akiknek sorsáról eddig semmit sem tudnak, négy csendőrt küldött ki, akik auton siettek a támadás színhelyére.

Munkatársunknak a csendőrségen alkalma volt beszélgetést folytatni a megtámadott akadémiai hallgatóval. Teljesen földagadt arca, összetépett, sártól átitatott ruhája, leszakított nyakendője tettek tanúságot az ádáz küzdeletről.

— Nem mondom semmit, — mondta — amíg az akadémia igazgatóságától erre felhatal-

mazást nem kapok. Különben — és összedagadt homlokát végigsimította sáros kezeivel — nem... nem is tudnék. És kérem, ne írja meg a nevemet. Tudom, hogy ezzel, hogy panaszt tettem, eljártam itt magam végképp, de mindegy, nem bánom, akármi történik velük.

— De hát miért támad...?

— Miért? — kérdezte indulatosan. Hát, mert zsidók vagyunk! Zsidók! És vizsgázni akartunk!...

Aztán szakgatott előadásban elmondta az egész támadás történetét, amely ott az országuton, kilométerekre emberi lakástól, az éjszaka sötétjében játszódott le. Közben felállott és megroggyanó térdekkel járkált, majd ismét leült, amíg réveteg mozdulattal tapogatta végig sáros, ütésektől bizonyosan kékre dagadt tagjait.

— A nevem, ne írja meg kérem, — mondta bucsuzól, a míg kézzorításra nyújtotta sáros és dagadt kezét.

A Debreceni Független Ujság munkatársának ma éjjel alkalma volt beszélni Vargha Kálmán dr királyi tanácsos, gazdasági akadémiai igazgatóval, aki a történetekkel kapcsolatban a következőket mondta el:

— Rendkívül fájdalmasan érintett az eset, amely miatt nyomban megindítottam a vizsgálatot. A tényállás ez: Österreicher Mihály III. éves, Rochlitz Ignác feltételes III. éves és Halmi Jenő feltételes II. éves, zsidó vallású akadémiai hallgatók ma délután vizsgáztak le a gazdasági akadémián. A vizsga után, amiért kocsin távoztak az akadémiáról, a hadházi országon akadémiai hallgatókból összeverődött csoport ezt a három zsidó hallgatót igazolásra szólította fel. Az akadémián eddig lefolytatott vizsgálatom alkalmával kihallgatott akadémiai hallgatók előadása szerint a három zsidó hallgató nem akarta magát igazolni, sőt az egyik a három közül — hogy melyik, még nem volt módomban megállapítani — revolvert rántott elő és Lengyel József elsőéves hallgatót mellbelőtte. Erre az összeverődött hallgatók a három zsidó hallgatót megverték. Ezek egy nem mesze levő parasztházba menekültek. Az itt történt kihallgatások szerint az elmenekült zsidó hallgatóknak súlyosabb bajuk nincs, mert csak hevenyészve összedagadt botokkal verték meg őket. Lengyel József számára nyomomban gondoskodtam orvosi segélyről és Balogh dr sebészorvos ur véleménye szerint a lövés nem súlyos.

A kihallgatott akadémiai hallgatók előadása szerint nem volt szándékukban a verekedés, hanem a revolverlövés ingerték fel őket és az a gondolat, hogy Lengyel József esetleg meghalt, ami — hál Istennek — nem következett be és remélhető, hogy az incidensnek áldozata nem is lesz.

En félttem, hogy a három zsidó hallgatót súlyosan megverték, de azután úgy értesültem a

kihallgatottaktól, hogy a megvert zsidó hallgatóknak nincs komolyabb bajuk. Kiküldtem egy kocsit orvossal, több tanárral és hallgatóval ahhoz a parasztházhoz, ahova a zsidó hallgatók menekültek, hogy esetleg segítségben részesítsék őket, információim szerint azonban a zsidó hallgatók a parasztházból már eltávoztak a város felé.

A vizsgálat elején, amikor több adatom még nincs, egyebet nem mondhatok ezuttal, mint hogy nagyon sajnálom a történeteket. En védem a liberális gondolkodást, le is vizsgáztattam a zsidó hallgatókat, akiknek ehhez joguk van. Ha a revolveres fenyegetés nem történt volna meg, akkor talán az incidens sokkal simábban mult volna el. Lehet az is, hogy az összeverődött hallgatók talán meg is elégedtek volna, ha a zsidó hallgatók igazolványukat megmutatták volna. Épen most volt nálam a hallgatók deputációja és a hallgatók megbánást mutatnak.

Eddig a tanév folyamán a zsidó hallgatóknak semmi bajuk sem történt, szépen jártak az előadásokra, annál kellemetlenebbül és fájdalmasabban érintett a mai incidens.

Éjfélkor alkalmunk volt újból beszélni Vargha Kálmán dr igazgatóval, aki közölte, hogy Österreicher Mihály telefonon jelentette neki, hogy Halmi Jenő, aki a revolverlövésüket tette, megérkezett Debrecenbe és a lakásán van. Lengyel József sérlése az orvos véleménye szerint nem súlyos, láza nincs és így valószínű, hogy a tüdejét nem érte a golyó. Az igazgató azon reményének adott kifejezést, hogy sem Lengyel Józsefnek, sem a megvert zsidó hallgatóknak nem lesz komolyabb bajuk, amit az akadémia érdekében kívánatosnak tart.

Elmondta még az igazgató, hogy az éjszakai kihallgatások során a hallgatók azt adták elő, hogy a kérdéses három zsidó hallgató az, akivel már a múlt tanévben is incidensük volt a Nagyerdőn. Ez a vallomás új szint ad az egész eseménynek. A Debreceni Független Ujság beszámolt a tavalyi incidensről és közölte annak elintézését is, amely abból állt, hogy az akkor is megtámadott zsidó hallgatóktól a támadók ünnepélyesen bocsánatot kértek és ünnepélyesen kijelentették, hogy ők garantálják, hogy hasonló esetek többé az akadémián nem fordulnak elő. Ez a bocsánatkérés és garantáló kijelentés akkor történt, amikor nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter épen a tavalyi incidens miatt szigorú megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba. Akkor, a bocsánatkérés után, helyre is állt a nyugalom az akadémián. Egyelőre elképzelhetetlen, milyen okok játszottak közre, hogy a vállalt garanciák ellenére most váratlanul újból kiéleződött a helyzet az akadémia hallgatói között.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDENEL.

— Eredeti modell. Fiu, leány, baba ruhák Dr. Hegedűsné gyermekdivatházában. Simonfíu. u. 2.

Sikkasztás egy nyiregyházi bankban

Nyiregyházáról jelentik: A Szabolcsvármegyei Kereskedelmi bank igazgatóját, Rác Gyulát és főkönyvelőjét, Tarnay Bélát, a rendőrség letartóztatta, többrendbeli csalás, sikkasztás, okirathamítás vádjai alapján. Tarnayt már az ügyészségre kísérték át, míg Rác Gyula a rendőrségen van fogva.

Érdekessé teszi a dolgot az a körülmény, hogy Tarnay Bélát Rác Gyula jelentette fel, mivel 200.000 koronát elsikkasztott és hogy bűnét elpalástolja, nagyobb összegeket könyvelt el, mint a mennyit kifizetett. A feljelentésre a rendőrség a vizsgálatot azonnal megindította, a könyveket átvizsgálta és rögtön megállapítható lett, hogy Rác Gyula a főbűnös.

Folytonos hausse a budapesti tőzsdén

Zürich-i zárlat: 0.55

Budapest, november 8.

Értéktőzsde: Az üzleti forgalom ma vonatottan indult meg. Féltenkettőkor a valutapiacra élénk lendületet vett az üzlet és az értékpiacon is magasabb árfolyamok kerültek felszínre. Az árnívó átlag a tegnapi maradt, a mikor nyereségbiztosító eladások egész tömege az árfolyamok egyrészt lemorzsolta. Zárlatfelé ismét vévők kezdtek felülkerekedni úgy, hogy a legtöbb papír árfolyama a megnyitó árfolyamokig emelkedett. A külszban is magasabb árfolyamok jutottak felszínre és itt volt legkevésbé érezhető az átmeneti ellanyhulás. Árak:

Magyar Hitel 2150—20, Osztrák Hitel 900—890, Jelzálogbank 220—30, Lészámítoló 780—95, Hazai bank 700—20, Angol-magyar 850—30, Magyar-olasz 360—50, Keresk. bank 7850—950, Ált. takarékpénztár 1000—1010, Pesti hazai 24750—25250, Borsod-Misk. 5150—4950, Concordia 4300—125, Bpesti gőzm. 7750—950, Gizella 3200—3000, Hungária 3800—550, Viktória 14600—15000, Bánya és kohó 6450—750, Ált. község 13000—850, Salgó 7600—775, Urlikányi 8000—300, Ganz-Danub. 42000—43500, Ganz-vill. 7000—800, Rima 3210—395, M. Acél 3500—640, Schlick 1400—500, Lipták 655—35, Láng 1770—690, Brassói 5000—200, Hazai faterm. 7800—8200, Nasic 24800—25900, Magyar erdő 1550—450, Országos faterm. 1550—645, Lichtig 1030—1100, Klotild 3775—4575, Karton 3075—25, Izzó 7200—6800, Papír 4500—200, Spódium 3600—500, Cukor 20000—100, Lámpa 3400—700, Óstermelő 1010—50, Gummi 4200—3950, Telefon 5300—800, Adria 10700—11000, Atlantica 3100—400, Közuti 1150—250, Délivásut 1625—700, Levante 8400—800, Allamvasut 3950—4250, Trust 2750—850.

A valutapiac forgalmában ma tetemes csökkenés mutatkozott, mert megnyitás után híre jött a Darvasféle fizetésképtelenségnek. Árak:

Napoleon 4225—4050, Font 4800—4825, Dollár 1230—1160, Francia frank 86—88, Márka 4.35—4.50, Lira 52—53, Romanov 49—53, Lei 5.80—6.01, Sokol 12—11.80, Svájci frank 230, Kor.-dinar 10.70—10.95, Bécsi 18.50—23, Lengyel márka 45—37.

Az utőtőzsde forgalma igen erős volt, az árfolyamok tartottak voltak, majd ellanyhult az irányzat. Magyar Hitel 2525, Salgó 7600, Rima 3350, Allamvasut 4175, Borsod-Miskolci 5200, Izzó 7150, Gummi 4250, Orsz. fa 1565. — Valuták: Napoleon 4040, Dollár 1178, Márka 440, Lira 5200, osztrák ezres 21 háromnegyed, tízezres 19 és egynegyed, Lei 575—580, lengyel ezres 37—38, ötezres 41—42, ezüst korona 43, ezüst forint 112.

Zürichi devizák

Zürich, nov. 8. (Zárlat.) Berlin 1.60, Hollandia 185.75, Newyork 533, London 21.03, Páris 38.65, Milano 22.25, Prága 5.50, Budapest 0.55, Zágráb 1.35, Bukarest 2.50, Bécs 0.19.

Terménytőzsde

Az irányzat továbbra is tartott. Igen nagy vételek voltak zabban, kenyérmagvakban. A budapesti malmok is vásároltak. A kormány tovább folytatta vásárlásait.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2475—500, fehérmegyei és pestmegyei 2465—515, rozs 1700—725, takarmány árpa 1775—825, sörárpa 1900—950, zab 1700—740, tengeri 20—21, repce 31—32, köles 1750—850.

November végén lesz Sopronban a népszavazás

Az osztrákok előbb megszállják a nekik ítélt területet

Bécs, nov. 8. A Reichspost a lap élén a következőket írja: Beavatott helyen nyert értesülés szerint az osztrák kormánynak a nagyköveti értekezletnél tett lépése nem arra az aggodalomra vezethető vissza, hogy a soproni népszavazás akkor hajtható végre, amikor még Nyugatmagyarország nem tisztult meg teljesen a bandáktól, hanem arra, hogy a magyar kormány ellentétben azzal, amit kilátásba helyeztek, vonakodik Ausztriával megegyezést létesíteni arra nézve, hogy a népkarát valóban szabadon nyilvánulhasson meg. A tábornoki bizottság azon a nézetben van, hogy a soproni kerületben a népszavazást csak akkor lehet megejteni, ha Nyugatmagyarország többi része 8 nappal előtte az osztrák kormány által megszállatik. A népszavazást kétségtelenül meg fogja előzni az osztrák csapatok bevonulása oda, ahol nem lesz népszavazás. A népszavazást hír szerint november utolsó hetében fogják megtartani.

Szombathely, nov. 8. A velenői egyezmény értelmében népszavazás alá eső terület lakossága mindenütt hazafias bizakodással tekint a megtartandó népszavazás elé. A brenbergi bányamunkások körében osztrák agitátorok hiába próbálták Ausztria mellett hangulatot teremteni azzal, hogy az ausztriai óriási munkabéreket hangoztatták. — Bánfalva lakossága egyhangulag követi Sopront. Fertőrákos német lakosságát oly szoros kapcsolat fűzi Sopronhoz, hogy állásfoglalása már ebből a szempontból is kétségtelen. Harka község lakosságának legnagyobb része Ausztriában dolgozó munkás, akik közül sokan Bécs-újhelyben és Eggendorfbán dolgoznak, ahol tudvalevőleg kommunistáképző iskolák vannak, a melyeknek élén Szánthó volt népbiztos áll. A kommunista agitátorok a munkásság körében természetesen propagandát fejtenek ki, de sikertelenül, mert a munkásság ma el van látva. A hét elején Ausztriába menő munkások, kiknek száma 10—15.000, teljes létre való élelmiszert vihettek magukkal, ettől pedig az Ausztriához való csatlós esetén elesnének. Hasonló a helyzet Balf és Ágfalva községekben. A szavazási területen kívül fekvő Darufalva, Zarány, Vulkapordány és Szarazvám lakossága körében az Ausztriához való csatlós miatti igen elkeseredett a hangulat. Az intelligencia az iparos és földműves osztály egyöntetűen igyekezik utat és módot találni arra, hogy a községek területe is bevonassék a népszavazás alá eső területbe.

Előfordult kötések: Buza 2 vagon 2500, 17 vagon 2525, egy vagon 2550, rozs 3 vagon 1750, egy vagon 1750, sörárpa 15 vagon 1950, 5 vagon 1900, tengeri új 2150, csöves tengeri 1600, zab 5 vagon 1725 ab állomás, 2 vagon 1700 ab állomás.

A liszt és őrlmények piacán korpa egy vagon 1100, takarmány liszt 2 vagon 1300 ab állomás, liszt 0-ás 4 vagon 44 ab Budapest, 2 vagon 4450 ab Budapest 0, vidéki márka 44.

Budapest, nov. 8. A központi városházán nagy buzgalommal jelentkeznek a soproniak és sopronvidékiek, hogy a népszavazásban résztvehessenek. A jelentkezők száma napról napra növekszik. Jelentkezni lehet még holnap és holnapután is, azonban csütörtökön este 6 órakor a jelentkezést lezárják.

Női és férfikalapokat
a legszebben
3 NAP ALATT
csak a PIAC-UTCA
9.
Kalapüzem
FEST, VASAL ÉS ALARIT!

HIREK

— Debrecen nem kap külön gazdasági felügyelőt. A földművelésügyi miniszter ma leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy bár teljes mértékben méltányolja Debrecen városának kérését önálló gazdasági felügyelőség létesítése iránt és maga is tudatában van annak, milyen nagy jelentőségű lenne a mezőgazdaság szempontjából e terv megvalósulásának, mindamellett a költségvetésben szigorúan meghatározott pénzügyi szempontok lehetetlenné teszik, hogy a város kérését teljesítse.

— Óriási tűz egy cseh repülőtéren. Prágából táviratozzák: Az egbelli repülőtéren támadt tűz alkalmával a műhelyeken kívül 28 repülőgép, 46 motor és 5 automobil égett el. A kár 25 millióra becsülhető. A Pravo Lidu jelentése szerint a tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta, amelynek politikai célja lehetett.

— A cukor forgalma szabad. Több oldalról fölvetett kérdés folytán közhírré teszem, hogy a m. kir. kormánynak 4923—1921 M. E. számú rendelete értelmében mindazok a rendeletek, a melyek a cukor termelésére, árának megállapítására, belföldi forgalmára és szállítására vonatkoznak, hatályukat veszítették. Ehez képest a cukor maximális árára vonatkozólag kiadott helyi hatóságok rendelkezéseket hatályon kívül helyezem. Debrecen, 1921 november 8. A polgármester helyett: Zöld, tb. tanácsnok.

— Naponta friss virshti Paneth szalámigyár Ierakutában, Piac-utca 19. Telefon 712.

— Eljegyzés. Deutsch Malvinka Nyiregyháza és Glück Sándor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Falbontó betörők. Buda János Marton Kálmán-utca 5. szám alatti szatócs ma feljelentésben panaszolta el a rendőrségen, hogy az elmúlt éjszaka üzletének az utca felőli falát kibontották és a résen behatolva mintegy 5000 korona értékű áruját ellopták. A betörők olyan esőndben végezték munkájukat, hogy a házbeliek közül senki sem vette észre, a betörést.

— A visszalopott sirkő. Pár nap előtt megirtuk, hogy a Hatvan-utcai temetőből egy márványsirkövet loptak el. Ma reggel a temető őrre, Zong Lajos, bejelentette a rendőrségen, hogy a múlt éjszaka folyamán a tolvajok visszalopták a sirkövet. A sirkő tolvajai valószínűleg a lapokból értesültek arról, hogy a rendőrség nyomozást indított ellenük és attól való félelmükben, hogy kézrekerülnek, visszalopták az amugy is nehezen értékesíthető zsákmányt.

— Liphay Árpád kiállítása. Tegnaptól látható Liphay Árpád festőművész kiállítása „Méliusz”-nál. A tárlaton kiállított festmények valóságos szenzációi a festés művészetének. Igen ami talán fontosabb, vevője is, ami talán fontosabb, vevője is, Liphay valóban megérdemli a műértő és vásárló közönség meleg rokonszenvét és támogatását. Művei mesteriek, művésze kiforrott s mindenik vásznán rajta van tehetségének legjava, tökéletes művészi egyéniségének bélyege. A tárlat szombat estig tart.

— Hangverseny. E hó 9-én, szerdán este 8 órai kezdettel, a Bika-kávéházban, a Nöth kar-nagy vezetése alatt álló vonószenekar, klasszikus műsorral hangversenyez. A jövedelem teljes összege a zenealap javára fordítatik. Belépődíj személyenként 10 korona. Tisztek részére 5 korona.

— Első debreceni kézimunka és műhímző iparvállalat. Széchenyi-utca 1. szám. Ajánlja a t. hölgyközönség és t. nőiszabó iparosok figyelmébe üzemet és varrási és hímzési anyagok és kellékek raktárát. Perzsa hímzések, lánc-öltés és zsinór díszvarrások, ajorozások gépen. Előnyomda a legdivatosabb sablonokkal vagy saját rajzolókkal. Nagy választék fonalak, cérnák, korona-selymek, műselymek, D. M. C. pamutok minden színben. Horgoló cérnák szolid árban kaphatók. Szabó és cipész cérnák raktára. (Ideiglenes árusítás Piac-u. 79.)

— Színházi és alkalmi ruhákat kifogástalanul fest, tisztít Koncz, Debrecen, Arany János-utca 10.

— Iroda áthelyezés. Tisztelettel hozzuk t. üzletfeleink tudomására, hogy irodánkat és pincénket Hatvan-utca 37. sz. alá helyeztük át. Friedländer Testvérek bornagykereskedők. Telefon 10—34.

— Valódi gráci Pichler-kalapok legszebb választékban Frank Imréné, Piac-u. 43. József-ut 58.

— Brillánsért, aranyért és ezüstért magas árat fizet Weisz aranyműves és ékszerész, Püspöki palota.

A B
rettesü
életrek
d a y
alakítá
ezt álla
llona r
állapít
Erzsi
bizony
nés, p
csengő
sok fin
tását
szerepl
szerepl
aki nag
N o v á
kedves
intrikus
Az előa
szépség
rus, am
lenül v
ott való
másik a
indokola
és ellen
faját. E
ható vo
kiálltota
váratos
már mo
szabado
nehogy
lékek fe
ismét ki
rakozás

Sz
Szerd
sikerül
lassyné,
kossy,
felléptév

Ezer
sze, az A
szerdán
a Vigszi
Sei, a
sos burl
mozgoba
és legjobb
Sei-képe
detektív
külön ké
Vigszinl

A

De v
vad teli
gyetlen
adásaib
fornikók
másik a
alatt is
népnek
rómaiak
irtaniok,
kat, —
nemesak
mészáro
az öszv
kivágták
tűz láng
rezzenek
Mégis ö
ság javá
a különb

Lá
leányzót
asszony
azt besz
Rómába,
ték. Teh
lesz egés
Vera

SZÍNHÁZ

A Bob herceg ragyogó operett-szillogásának új és eleven életrekelése Debrecenben Buday Ilona múlt évi nagyszerű alakításának érdeme. Meg kell ezt állapítani most, hogy Buday Ilona már nincs itt, de meg kell állapítani azt is, hogy Heley Erzs mindenben méltó utódnak bizonyult: nagyszerű megjelenés, pompás ruhák, csillogóan csengő hang, elmélyedő játék, sok finom grácia segítette alakítását meleg diadalra. A többi szereplők a tavalyiak voltak, új szereplő volt Vizváry Elza, aki nagyon szépen énekelt és Novák Margit, aki kellemes, kedves, formás és ügyes volt az intrikus hercegnő szerepében. Az előadásnak volt azonban két szépséghibája; az egyik a kórus, amely nagyon fegyelmezetlenül viselkedett, éneke meg itt-ott valósággal fülsértő volt, a másik a nézőtérrel lejátszódtó indokolatlan tüntetés. A klakk és ellenklakk ismét felütötte a fejét. Egyízben világosan hallható volt, amint a karzatról lekiáltottak: Tapsoljunk még? Kivánatos lenne, ha a rendőrség már most, csirájában elfojtaná a szabadságokat a színházban, nehogy a tavalyi szomorú emlékek felülüljanak és a színház ismét kis társaságok privát szórakozásának színhelye legyen.

Színházi iroda híre:

Szardán C) bérletben a nagyszerű Legénykérés megy Halassyné, Halassy Mariska, Arkossy, Bánhidly, Szabó Irma felléptével.

Ezerarcu ember negyedik része, az Aranytenger, 5 felv., ma, szardán és holnap, csütörtökön a Vígyszínház-mozgóban.

Sef, a kabaréban, 2 felvonásos burleszk ma a Vígyszínház-mozgóban. A legjobban szereti és legjobban mulat a közönség a Sef-képeken. Eddig a Sef, mint detektív és Sef, mint Steinach külön közönséget toborzott a Vígyszínház-mozgónak.

ACINO.

— Regény. —

Írta: SZEKULA JENŐ.

De még élénk emlékezetében voltak ama vad téli hadjáratok emlékei, a lázadások, kegyetlen hidegek, miket vén pretoriánusok előadásaiból ismert, akikkel züllött kocsmákban, fornikokban találkozott, akik közül egyik-másik amnyira vén volt, hogy már Hadrián alatt is harcolt — és tanúságot tett ennek a népnek harcias és kegyetlen erényeiről. A rómaiaknak sokszor egész falvakat kellett kiritaniok, csak hogy megfékezzék a lázadásokat, — amikor oly kegyetlenül jártak el, hogy nemcsak nőket, gyermekeket és csecsemőket mészároltak le, hanem még a kutyákat és az öszvéreket is, — a gyümölcsfákat többel kivágták és a falvakat marialékul dobták a tűz lángjainak, — csak hogy tekintélyt szeressenek a római névnek és a fegyvereknek. Mégis örök tüzhányó az a föld, bár a lakosság javát besorozták már katonának és most a különböző légiókban szolgálnak.

Látott már egy-két ragyogó szépségű leányzó is a Subur-negyedben s a rabszolga-asszonyok és meretrixek között, — akikről azt beszélték, hogy pannon földről kerültek Rómába. Ezek a nők már régebben érdekelték. Tehát most közöttük fog élni. Az övék lesz egészen.

Veraniusz felkönyökölt a fekhelyén.

Náni, Follinus 100 arannyal díjazott híres népszínművéből irt énekes, táncos szkeccs három színpadi és három filmrészben, pénteken, szombaton és vasárnap a Vígyszínház-mozgóban. Teljes két órás színházi előadás! Jegyek már a mai naptól kezdve előre válthatók. Méréskelten emelt helyárak. Szévények nem érvényesek.

Mégis jön a Boleyn Anna! Hétfőn, kedden.

Veritas vincit, (győz az igazság), misztikum 7 felvonásban, a Nordisk-filmgyár elsőrangú produkciója, ma mutatja be az Apollo, a 7 és 9 órás előadáson a nagy, 16 tagú zenekar Rigolletto és Troubadour operákat játsza. Jegyelővétél.

Jim büne, amerikai társadalmi dráma 5 felvonásban és az Éjszaka fia, cowboy történet 3 felvonásban, pénteken az Apollóban zenekarral.

TÖRVÉNYSZÉK.

§. Felmentették a hajduszoszlói állomásfőnököt. A debreceni törvényszéknek Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnökelete alatt működő büntetőtanácsa ma tárgyalta Berényi László hajduszoszlói állomásfőnök büntetését. Az állomásfőnököt az ügyesség orgazdaság büntetésével vádolta, mert az oláh megszállás alatt oláh katonáktól több métermáza rekvirált kukoricát vett. A kihallgatott tanak Berényi László ártatlansága mellett tettek vallomást s így a törvényszék az állomásfőnököt a vád alól felmentette.

SPORT.

Fried II. kiváló formát játszott ki Budapesten. A vidéki válogatott csapat hétfőn délután együttes tréninget tartott az Üllői-úti pályán. A vidéki csapat ellenfele az MTK kombinált csapata volt. Szép játék után a vidék 2:1 arányban győzött. A fővárosi sajtó megállapítja, hogy a vidéki csapat legjobb embere Fried II. (DKASE) volt. Ezek után re-

méljük, hogy Fried a svéd válogatott ellen is kitünően fog szerepelni és dicsőséget szerez a kerületnek.

Bírák előléptetése. A Bírák Testületének keletmagyarországi kerületi tanácsa tegnap este fontos ülést tartott. Elhatározta, hogy a többi kerület után szintén felterjeszti Budapestre az előléptetendő bírák névsorát. A kerületből összesen 17 bírót terjesztettek fel előléptetésre és pedig 2 ijuságit gyakorlóvá, 9 gyakorlót elsőfokúvá és 6 elsőfokot másodfokúvá való minősítésre.

A válogatott mérkőzés. Rohamosan közeledik november 13-ika, a Pécs—Debrecen válogatott meccs napja. A szövetségi kapitány a ma délutáni triálmérkőzés után fogja kijelölni az általa legjobbnak gondolt 11-et. Mi a következő csapatot tartjuk momentán a legjobbnak:

Szabó Fried II. Glatz Deutch Poroszlay Megyery Polaneczky Buttkay II. Barta Kalmár Fábry

Tartaléknak: Szolárszky, Nagy B., Fried I., Róthmann.

A válogatott csapatnak a balszélső a gyöngéje. Egy idő óta nincs standard balszélsőnk. A baj onnan származik, hogy Polaneczky nincs a régi formában.

1921. évi Atlétikai Évkönyv. Az atlétika egyik legkiválóbb szakírójának, dr. Vadas Gyulának ismert precíz szerkesztésében az 1921. évi Atlétikai Évkönyv elkészült s december havában megjelenik. Ára 100 kor. Minthogy az Évkönyv csak korlátozott példányszámban jelenik meg, célszerű ezt megrendelni. Megrendelő iv irodámban (Piac-u. 9.) aláírható. Debrecen, 1921 november 7. Zöld, th. tanácsnok, kerületi elnök.

Az amerikai Derby aero-verseny. Róma, nov. 8. (Szikratávirat.) Ballila Ansaldo repülőgép tegnap megnyerte az amerikai Derby aero-versenyt. — Cansa Cityben a gép 140 mértföldet tett meg 1 óra 15 mp. alatt.

Bírói vizsga. A bírák tanácsa elhatározta, hogy a tél folyamán bírói vizsgára előkészíti a jelentkező bírójelölteket. Azt hisszük, nem kell hangsúlyoznunk ennek szükségességét.

ELEKTRA

elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos Gold Sándor Villanyvilágítás, motorok, csengo berendezések, javításokat legjutányosabban készit. DEBRECZEN.

Hatvan-utca 2. l. em.

Ócska vasat, rozet

és mindennemű fémeket legmagasabb árért veszek Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételért vidékre megyek.

Steiner, Eötvös-utca 110.

„FŐVÁROSI” kalapszalomban

a legszebb modellek legolcsóbb árban beszerezhetők

Hunyadi-utca 14. Javítások legújabb divatszertint

Legújabb

modellek

nagy választékban

Naményi és Kapros

kalapszalomban Miklós-utca 1. l. em. Alakítások olcsó árban készülnek.

23107—921. fj.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város tanácsa 1922. és 1923. évekre a városi hivatalok részére szükséges bélyegzők szállítására versenyfolyamatot hirdet. Felhívja a bélyegző készítővel foglalkozókat, hogy zárt ajánlataikat a városi főjegyzői hivatalba (városház, emelet 29. sz.) legkésőbb 1921 november 30-áig beadhatják. A pályázati feltételek ugyanott megtekinthetők.

Debrecen, 1921 november 3.

A városi tanács.

— Csak ne volna olyan messze. S csak tudnám, hogy valaha is visszatérek.

Elsőtétetted vele a világ.

— De tudom, hogy a temetőm lesz az a föld.

Negyednapra már uton is volt.

Késő este hagyta el Rómát.

Egy nagyobb őrség kísérte, amely hatalmas katonai szállítmánnyal Ankona felé indult. A rakományt ott fogják elraktározni, hogy hajókon továbbszállítsák.

Ankonában fognak intézkedni Veraniusznak további sorsáról is.

Az ut minden különösebb kaland nélkül telt el.

Világított a hold, hogy kiértek a Rómából kivezető országutak egyikére, — a Via Latinán — amelyen a vízvezetékek vannak és őskori sirok. Kellemes hűs idő volt. Néhány kocsi rohogott velük szembe. Uri fogatok és bivalyszekerek hatalmas podgyással. A szekerek körül a rabszolgák egész raja foglalatostkodott.

A kocsiokon római nők és gyermekek ültek a legelőkelőbb osztályból — uton voltak a fürdő felé, hogy az őst a tündéri bajaei tengerparton töltsék. S éjszaka indulnak utnak, hogy ezzel is elviselhetőbb legyen a hőség.

Veraniusz sápadt arccal nézte őket.

— Én már sohasem látom többé Bajaeit! Majdnem sírva fakadt. Eszébe jutott a divatos latin fürdő. Ahol oly csodaszép estét töltött.

Veraniusz és kísérete végigvonult azon a nyájas, hegyes-dombos mezőségen, amelyet valamikor a szabinok laktak, melynek termékeny ötében már akkor mészázva legeltette a nyáját a pásztor, elhagyott források körül, ahol magasra nőttek a buxák, a kaktuszok, a fügefák, a babér és az olajfák, míg a sötét-haragos puszpángbokrok fekete koszoruk gyanánt öveztek körül a karamok és a mezei lakók partszegélyét. Egy elhagyott mezőn hatalmas oltár állott, csörgedező patak szélén. A pásztorok istennőjének tiszteletére emelték és tavaszelőben, a Paliliák ünnepe kölest és kalácsot égettek itt a mezők isteni lányának üdvére.

Az uton találkoztak egy légióval is, amely Ankonából vonult a széles országúton Róma felé. A légió eredetileg Alexandriában székelt, onnan hajózták be őket, — nyolc hetet töltöttek a tengeren — és a katonák nagyrésze nem tudta még, hogy Commudus nincs már az élők sorában, hogy a zsarnokot megölték, hogy a birodalomban egész egy új istenség támadt, elfoglalva a Caesarok felhőkig nyúló trónját, egy öreg katona és kiérdemesült vezér egyben, akit Pertinax Publius Hervius néven fog elkönyvelni a történelem.

(Polyt. köv.)

!! MEGJELENT !!

az annyira kedvelt és or-
szágon elterjedt :: ::

Magyar Naptár

Igen bő tartalma és minden hasznos tudnivaló, miniszterium által az 1922. évre érvényes pontos vásári rész igen keresett teszik a **MAGYAR NAPTÁRT**. Ára 35 korona. Kapható kiadóhivatalunkban és kihordó asszonyainknál, valamint minden könyvkereskedésben :: ::

OLAJMALOM!**Mindenemű
OLAJOS
MAGVAT**

Igen előnyös feltételek mellett feldolgozásra elfogadjuk.

**HAJDUMEGYEI VAS-
ÖNTÖDEÉS GEPGYÁR**
Ujvárosi-ut 5. Telefon 1401.

Száraz tűzifa

2 éves vágású bükk és gyertyán vagontelekben, valamint ölenkint és aprítva bármily mennyiségben azonnali szállításra. oooooo
Darabos és otott mész, cement, cserép, téglák, fedőlemez beszerezhető
BARTHA FATELEPEN, Ispotály-u. 3. b. Telefon 785.

Gyógyszervegyészeti gyár vegyszert termékeinek Debrecenben és környékén való bevezetéséhez agilis, jó megjelenésű hely :: ::
propagandistát és képviselőt

keres. — Szíves ajánlatok
*Vegyszert 85% jutalégra küldendő
*Tenzor Gyuta hirdetőjébe, Budapest IV., Szervita-tér 3.

Autófuvarozási vállalat

Biztos járatu luxus autóink a nap bármely órájában, éjjel is a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. - Ipartelepünkön mindennemű gépek javítását és autogén hegesztését eszközölünk

VÉRTESY TESTVÉREK
HATVAN-UTCA 53. TELEFON INTERURBÁN 934.

Ó-Tátrafüred

(Stary Smokovec)

Elsőrendű magaslati gyógyhely

A Magas-Tátra legnagyobb és legkedveltebb gyógyhelye 1020 méter magasságban. Egész éven át nyitva. Közvetlen hálókocsi Bukarest, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárád, Kassa, Poprádfelka. Poprádtól fűtött villamos vasút Ó-Tátrafüredig. Elismert elsőrendű alpinikus klíma, pormentes, ózondus levegő. Teljesen modern berendezésű, diaetikus Tátra Szanatórium, továbbá Kurhotel minden modern kényelemmel és gyógyeszközökkel ellátva. Különösen ajánlatos vérszegényeknek, anyagcsere bántalmaknál, Basedov-kórban, különféle szívbetegségeknek, idegyöngeségeknek. Hízó kúra, elsőrendű konyha, mindenütt központi fűtés és villanyvilágítás. Teljes elsőrendű pensio ára K 85-től felfelé szoba szerint K 130-ig. Tüdőbetegék és fertőző betegek ki vannak zárva. Felvilágosítással szolgál: Fürdőigazgatóság, Ó-Tátrafüred (Stary Smokovec) Slovensko

Vezető főorvos:
Dr. Gáman Béla
egyet. m. tanár

Kőváry és Altmann

szücsök, Piac-utca 42.
Bármilyen szücs munkákat legujabb divat szerint jutányosan készítünk. :: ::

**Belföldi és porosz
kőszén, kokszt
és tűzifa**

szobafűtésre és üzemek részére állandóan kapható:
**Schuschitzky János
és Társa cégnél**
Debrecen. Iroda Szent Anna-u. 7. Telefon 12-48. Telep Ispotály-u. 19. Telefon 12-62.

TÜZIFA

a legolcsóbban beszerezhető felvágva, ölelve vagy waggontelekben a

**„TURUL” fakitermelő
vállalatnál.**

Iroda Csapó-u. 8. Telefon 6-39.
Telep Ujvárosi-utca 5. Telefon 12-91

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 1-50 kor.; Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20 korona, minden további szó 2 korona. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL.

Saját érdeke, hogy mindennemű mezőgazdasági termékeit az alanti cégnek felajánlja, aki mindezeket a legmagasabb napiáron átveszi. Benedek Bertalan, termény- és takarmánykereskedő, Simonffy-u. 7. Telefon: 675.

Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legmagasabb napi áron veszek **Schiffmann** ékszerész, Piac-u. 67. Frohner-szálloda. épület.

Vörösréz hulladékot legmagasabb napi áron vásárol Mandoki rézműves, Arany János 13.

ELADÁS.

Krisch Károly cserépkályharaktár, Debrecen, Piac-utca 89. Telefon 12-13. Vállal cserépkályhák átrakását, tisztítását, javítását, falburkolati munkákat is.

Smollpaszta, üveges tonta és kékítő engro áron kapható Mayernál, Simonffy-u.

Eladó női és leány kabát, cipők, sapka, gyűrű deszka pokrócok, ág- és asztalterítők, képek, rámak, linoleum, bőrök, eszima és nadrág, szalmaszak és sok apróság. Cim a kiadóban.

Ó-tengeri 200 kg eladó. — Cim a kiadóban.

Zongorák, pianinók angol és bécsi szerkezettel kaphatók — Schmidt zongora rak-tárában.

**Kereskedők és magyar
szabók figyelmébe !!!**
Szöveteket napi árnál sokkal olcsóbban
TEICHMANN BÉLA
kézműáru nagykereskedőnél Piac-u. 83

KERESLET.

Aranyat, ezüstöt, drágakőket, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. zám, I. emelet.

**Tetőtől
talpig ruház**

csecsemőtől 16 éves korig
DR. HEGEDŰSNÉ
Gyermek-dívatáza,
Simonffy-u. 2

Krizantín japán, nemesített, gyönyörű szép, tövesen is kapható — Rákóczi-utca 28., keresztpüület.

**Tiszta
egész ives
makulatura**

(újságpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban, Piac-u. 49.

Kenyérfügynök óvadékkal felvétetik — Korona kenyérgyárban. Jelenkezni Bethlen-u. 23.

Kisasszony azonnali belépésre irodába felvétetik Grünberger és Glück fűszer-nagykereskedésben.

Patkányfogó kutya megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

II. kereskedelmista izraelita 15-re teljes el-látást keres. Cim a kiadóhivatalban.

**Tanuló-
leányok**

felvétetnek a
Hegedűs és Sándor
rt. nyomdájába és
könyvkötészetébe
Piac-u. 49.

VEGYES.

Írógép javítások és kellekek — megrendelhetők „Kultúra” írógépjavitó-műhely, Csapó-u. 12. — Használt írógépek vétele és eladása. Telefon 7-84.

Legszívesen, legolcsóbban mos, vasal, lisztit gőzmosoda, Arany János-utca 54.

**Gyorsírást,
német**

és
francia
nyelvet tanít
Árdó Miklósné,
Simonffy-u. 2/a.

Villamos berendezéseket legolcsóbban készít Weisz villanyszerelési vállalat. Petőfi-tér 7. Telefon 1298.

Aranyért, ezüstért budapesti legmagasabb árt fizetek. Kramer, Simonffy-u. 17.

Írógép javítások, kellekek megrendelhetők Merkur írógépvállalatnál. Piac-utca 58. Telefon 540.

Deleggyújtók, fessmérők, orvosi műszerek készítése, javítása, izzó-lámpák 65-100 és 150 voltos, villamos cikkek kaphatók legolcsóbb napi áron Földváránál, Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Transmissióhoz való két felső kerék eladó. Cim a kiadóhivatalban.

MEGJELENT!**Bugyi Sándor**

Basahalmán belül sarjad-
zolt, Csicsogón született deb-
reczeni muskultály talyigás

NAPTÁRA

az 1922-ik bűsleges
esztendőre — temérdek
szép teszezáltó kippel.

Szerkesztette: **SIMON ISTVÁN**

Aki ezt megveszi, többet ir-
vele, mintha egy tarisznya
aranyat lenne. — Az ára
mégis kegyetlen ócsó:
35 magyar korona!

Kapható a Hegedűs és Sándor r.t. könyves
bótyába, meg más bótyokba is, csak kinni kell

MEGJELENT!

Grósz Jozsefnal,
aki káposztát elő-
jegyzett, mai napon
a **BIKÁNÁL**
átvételre okvetlen
jelentkezzenek

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv. társ.